

ՏԵՐ ԵՒ ՏՆՕՐԵՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԴԱՐԱՆ
ԽՐԱԳՐԱՐԱՆՈՒՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԴԱՐԱՆ, ԷՐԳԻ ՊԱՆՔ ՕՍՏԱՆԻ
ՈՒՂՈՒՄԻ ՈՒՂՈՒՄԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒՄԻ ԳՐԱԴԱՐԱՆ
ԵՒ ՆԻ ԴԱՐԱՆԻ
Bureaux du Journal HAÏRÉNIK
SALATA, ancien local de la Banque Imp. Ott.
CONSTANTINOPLE

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ ԴԱՐԱՆ

ՕՐԱԳԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԱՅՈՒՆԱՐԴԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Պատկերագրություն	300	75	Մեծ
Պատկերագրություն	150	40	Մեծ
Պատկերագրություն	300	100	Մեծ
Պատկերագրություն	150	50	Մեծ
Պատկերագրություն	75	25	Մեծ
Օտար երկիր	300	25	Փոքր
Օտար	300	10	Փոքր

Թղթատարի ծախքը Խմբագրության վրայ
Գրքի փոխարին փոստայի փուլ կ'ընդունվի, 15 քր.
փոստայի փուլը 100 դրոշմ տեղի:

غلطه اسكى باتق عباينه
حبره نيك غره نيكى اداره

10 ՓԱՐԱՅ

10 ՓԱՐԱՅ

ՄՏՔԷ ՉԱՆՅԱԾ ԱՌԱՒԵԼՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Հայ Ժողովրդին կազմակերպող
թիւնը մէկ քանի առաւելութիւններ
ունի, որոնց ահագին կարեւորու-
թիւնը իրեն գրեթէ բոլորովին ան-
ձնած է: Ասանց մէկն է մարա-
թիւն չունենալը:
Կը յիշեմ որ, ասկէ քանի մը տա-
րի առաջ, հայ դարգէտ մը ճառի
յարմար նիւթ մը տեսնելով դիտու-
թեան զգացումին մէջ, ելաւ խրա-
տեց որ հայերն ալ ունենան իրենց
Գործընկեր (Sœurs de Charité):
—Օհ, ըսաւ, շատ մը ուրիշ հի-
ւանդակաւ միջարկութիւններով, ի՞նչ
վեճի դեր մըն է Գործընկեր Բո-
ղոմէն կատարած դերը. անոնք հի-
ւանդին սնարին քով կը հսկեն, աղ-
քտին օգնութեան կը հասնին,
Աստուծոյ անունը կը սորվեցնեն
մանկութեան:
Արեւի որ մեր մէջ խրատ մը իս-
կոյն գործադրութիւն չի գտնու-
նալ, որոնք որ զգայուն գրա-
դէտին այս յորդորէն զրդուած Հայ
Ժողովուրդը մարապետներու միա-
բանութիւն մը ստեղծած ըլլար:
Ի՞նչ մեծ աղէտ, ի՞նչ մեծ փոր-
ձանք պիտի ըլլար այդ մարապետա-
կան միաբանութիւնը հայ ազգին
գլխուն:
Երկրորդ, առաւելութիւն մըն է
նոյնպէս չունենալ եկեղեցական
միաբանութիւն մը որ իրեն բան
գործ ըրած ըլլայ մանկութեան և
երիտասարդութեան կրթութիւնը:
Այսպէս որ հայ Ժողովրդին լուսա-
ւորական մասը շատ գոհ մնալու է
որ իր ծոցին մէջ չէ կրցած կազ-
մուիլ այլուր գտնուածներուն նման
միաբանութիւններ որոնք փոքր առ-
փոքր իրենց ձեռքը անցուցած են
գաստարարութիւնը:
Չենք զարմանար, երբ կը հան-
դիպինք լուսաւորականներու որոնք
բարի նախանձով մը կ'ուզէին հայ
ազգին մէջ ծաղկած ու զորաւոր
տեսնել նմանօրինակ մէկ քանի
մարմիններ:
Համոզուած են թէ ազգին մէջ
լուսաւորութեան գործը կրնար մե-
ծապէս օգտուիլ, հսկայի քայլերով
յառաջդիմել, եթէ դպրոց բացող,
աղայ կրթող, երիտասարդ դաստիա-
րակող կրօնական միաբանութիւններ
ունենային:
Աստուծոյ շատ միտքը տալու ենք
որ ո՛չ մարապետներն են որ մեր
աղջիկները կը կրթեն, ո՛չ վարդա-
պետներն են որ մեր մանչերը կը
դաստիարակեն:
Ինչպէս եղեր է սովորաբար: Թե-
րեւս ոչ որ կարող է այս մասին
ճիշդ տեղեկութիւն մը տալ, բայց
փութեամբ ըսել որ հայ Ժողովուրդը
իր դպրոցներուն մէջ մարապետ ու
վարդապետ չ'ունենալով, առանց
զգալու, առանց ըրածին քաղաքա-
կրթական մեծ նշանակութիւնը

հասկնալու, հաստատած եղաւ սո-
վորութիւն մը, այնքան սքանչելի,
այնքան յարմար աշխարհիս բնական
ընթացքին որ, կրնանք ըսել, քիչ
ժամանակէն պիտի ունենանք սե-
րունդ մը շատ աւելի բանիմաց,
շատ աւելի բարոյական, շատ աւելի
ճշմարտապէս ազնիւ ու իմաստասեր
քան իրեն ժամանակակից սեփական-
ները որոնք պիտի գտնուին կղերի
ձեռքին տակ մեծցուած՝ Փրանսայի,
Գերմանիայի կամ Իտալիայի մէջ:
Ճիշդութեամբ կը հասնին 14000-ի:
Յիսուսեան միաբանութեան այս բա-
նակին ձեռքին տակ կրթուած ֆը-
րանսացիներ, իտալացիներ, գերմանա-
ցիներ, իւրաքանչիւրը իր երկրին մէջ
քաղաքակրթութեան տարածման
էն մեծ արգելքն է, նախապաշա-
րուաններու պահպանման էն մեծ
պաշտպանն է:
Այն միջինաւոր մարապետները,
որոնց խաղաղին, քերականացին, ֆրան-
սացիներ կը յանձնէ իր աղջիկները,
կը տպաւորեն անոնց սրտին ու միտ-
քին մէջ այնքան անբնական, չինծու-
եւ սխալ զգացումներ որ, մարդկային
այդ հրեշտակները կրթարանէն
արդէն սորված են ըլլալ թեթեւ, կեղ-
ծաւոր, զարհուրելի կերպով ստախոս,
խեղճ աղջիկներ, որոնց եթէ կը սոր-
վեցնեն ինչ է մեղքը, քիչ է սա-
տանան, բայց չեն վարժեցնել զա-
նոնք աշխարհիս վրայ ապրուելիք ա-
ռաքելի կեանքին որոնք եթէ կը
սորվեցնեն եկեղեցի երթալ, օրը 40
վարդարան դարձնել, խոստովանիլ,
Աստուած սիրել, բայց չեն վարժե-
ցնել զանոնք ունենալու կրօնական
գործով և ճշմարիտ սէրը. որոնք եթէ
կը սորվեցնեն զպսկ, խղիւղ իրենց
սրտին խորքը բնական թռիչքներ, ի-
րենց մտքին բոլոր մտածումները,
բայց չեն վարժեցնել զանոնք գի-
տակցութիւն, փիլիսոփայութիւն համբը-
րատար ըլլալու չարիքի մը որ կրնայ
ուրիշներէն իրենց գալ:
Դասն տարիէ ի վեր ի՞նչ դիւ-
ցազնական ճիւղեր կը թափեն Փրան-
սոյ ալ Գերմանիոյ ալ որպէս զի
յաջողին իրենց աղջիկներն ու ման-
չերը ազատել մարապետներու եւ
վարդապետներու ձեռքէն: Այս
մարտ մը զոր մենք կուրծքով չարիքի
պարտաւորութիւնը ո՛չ այսօր ո՛չ վաղը,
եթէ չարունակներ կրթարաններու
սեմէն հեռու պահել վարդապետն,
որ ունինք արդէն, մարապետն որ
դեռ չունինք բարեբախտաբար:
Արդապատական նայուածք մը
ի՞նչպէս հիմայ չենտել ուրիշ
հասարակութեանց վրայ, ուր չի
պիտի կրնանք գտնուիլ ո՛չ աշխարհա-
կան դաստաւոր մը, ո՛չ ալ աշխար-
հական վարժուիչ մը:
Հեռատեսները չեն կրնար տես-
նել անոնց ապագային մէջ մտքերու
իմաստասիրական զարգացում մը,
այն լայն զարգացումը, առանց
որու ո՛չ կրնան ճշմարիտ լինի է, ո՛չ
էրկիմարդը ճշմարիտ էրկիմարդ:
Փառք տանք որ մեր դպրոցնե-
րուն մէջ ո՛չ մարապետ ունինք, ո՛չ
վարդապետ:

ՆԱՆՍԻ ՎԱՐՈՒՄԻ ՊԱՏՐԱՐԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՂԱԾ ՆՈՒԻՐԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Յանձնեցին մեզ 34 դրոշմ, զոր
վճարած է Տիկին Ազնիւ Կիւմրու-
եան:
Պ. Պէհրան Թորգոմեան յանձնեց
մեզ 5 դրոշմ:
ԱՐՄԱՇԻ ԴՊՐԵՎԱՆՔԸ
Արմաշի Դպրութեանը ազգային եւ
եկեղեցական դպրութեանց ու գիտու-
թեանց բարձրագոյն վարժարան մըն է,
հինգ տարուան դասընթացով, եւ յա-
ւելածական վեցերորդ տարիով մը ու-
րու միջոցին աշակերտները իրենց քեզ-
բը կը պատրաստեն եւ ազատ դասեր
կ'ունեն իրենց ուզած նիւթերուն վրայ:
Փոխ-վանահայր Տ. Օրմանեան սըր-
բազան եւ դպրութեան տեսուչ Տ. Ե.
Նիշէ վարդապետ Դուրեան այդ ընդար-
ձակ ծրագրին զործարարութիւնը իրենց
մէջ բաժնած են զլուսարարութեան, այն-
պիսի ձեռնհասութեամբ մը որ կատարե-
լութեան կը մօտենայ, իրենց պաշտօնին
զերպանցապէս յարմար մարդիկ, իրաւ-
ցունք բարձրագոյն վարժարանի մը վե-
րածած են դպրութեանը, ուր գիտու-
թեան եւ հմտութեան միջոցով մը մէջ
կը զգաս ինքզինքը, Լեւոնեան մէջ կոր-
սուած այդ անկիւնը՝ անխնայ ու բանի-
մաց ուսումնասիրութեան կեդրոն մը ե-
ղած է, գիտական լուրջ ու հիմնաւոր
ուսումնասիրութեան:
Տ. Օրմանեան սրբազան եւ Տ. Նիշէ
վարդապետ Դուրեան օրը հաւան ժամ
կը դասախոսեն: Փոխ-վանահայր կ'ա-
նադէ ներածութիւն, ընթացակարգի
եւ մեկնաբանութիւն Ս. Գրքին, Աստ-
ուածաբանութիւն բնական, տեսական
եւ բարոյական, Միապաշտութիւն եւ
սոմարապետութիւն, եկեղեցական իրա-
ւագիտութիւն, Տրամաբանութիւն եւ Նո-
գերանութիւն, Բնագիտութիւն, սկզբ
բունք լատիներէնի (մէկ տարի), Տ. Օր-
մանեան Սրբազան, Հոմերի Գոլգոթէն եւ
լած, ձեռնհասութեան ամէն պայմանները
կը միացնէ իր վրայ՝ այդ ուսումնասիրու-
նաւորման համար:
Տ. Նիշէ վարդապետ կը դասախոսէ
Հայ լեզու եւ Հայ Մատենագրութիւն,
Պատմութիւն ընդհանուր եկեղեցիին,
Պատմութիւն Փիլիսոփայութեան, Պատ-
մութիւն կրօնքերուն, Տոմարին եւ ընդ
հանուր պատմութիւն, Բաղադրական
տեսութեան, Սկզբունք յունարէնի
(մէկ տարի): Նիշէ վարդապետ ճշմարիտ
գիտական է, մեծութեան մէջ հասած,
իր բնածին կարողութիւններով: Հայ
բանասիրութեան էն փայլուն զէմբիւրն
մին է ինքը, լայն մտքով մը որ կը հե-
տաքերտնի ամէն ձգտումներուն, իր
հոյակապ գրատունը խոստցում մը մարդ
կային հմտութեան եւ բանասիրութեան
էն նորագոյն արդիւնքներուն: Պատմու-
թեան նուիրուած խնամք մեծ զրբերուն
ըով, իմաստասիրական, ընկերայնա-
կան, ընթացական հաստատել իրենց
չարքը կ'երկարեն, զրական ու բանաս-
տեղծական գործերու մէջ առաջ, բառա-
բաններով ու հանրագիտարաններով չըր-
ջագատուած, որոնք հմտութեամբ առ-
պաշտ կարծես պիտի պոթեկան:
Վարդապետին միւս ուսուցիչներն են
Պ. Ժիւ (Ֆրանսացի) որ Ֆրանսերէնի
դասեր կուտայ, Ստեփան էֆ. Սոսկա-
րան որ լուսնային կը սորվեցնէ, եւ
Ներսէս էֆ. Տէր-Անդրէասեան ու Գրի-
գոր էֆ. Միսիկեան որոնց առաջինը կը
դասախոսէ ֆրանսերէն, անդիւրեւն եւ
պատմութիւն, իսկ երկրորդը գիտու-
թեան:

Թիւնները (ուսողութիւն մինչեւ երկրա-
շարժութիւն, սոմարապետութիւն, մար-
դակազմութիւն, կենդանաբանութիւն,
ընթացակարգի եւ բնաւորութիւն, աշ-
խարհագրութիւն եւ տեղեկագրութիւն)
Երկուքն ալ եղած են Պարտիզակի վար-
ժարանէն, որուն տեսչութիւնը վարած
է Տ. Նիշէ վարդապետ տարիներով, եւ
որ այդ նախնային տուած է բազմաթիւ
ուսուցիչներ, ամենքն ալ իրենց վար-
պետին օրինակէն մղուած՝ սիրող իրենց
արուեստին եւ զայն ինքնաշխատու-
թեամբ առաջ տանելու եռանդով վառ-
ուած:
Ձայնագրութիւնը կը սորվեցնեն Պա-
պա Համարաձում եւ զարգացեալ Այվազ-
եան Յակոբ:
Վարդապետ, իր վեց տարուան չըջանին
մէջ, այս ծրագրերը ու այս գործադրու-
թիւնը ունեցած չէ միշտ: Այսպէս, գի-
տութիւնները մինչեւ անցեալ տարի կը
դասախոսէր Մազաւառ էֆ. Միշիգատ.
այս, Կեդրոնական վարժարանէն, որ
պաժ ուսանող է Բարդի Էֆ. Սահարա-
ւը: Ասան եղած է որ ուսողութիւնը կը
դասախոսէր նոյն ինքն Օրմանեան Սըր-
բազան: Երեւան էֆ. Անդրէասեան Կի-
ւա ինք ստանձնած է պատմութիւնը որ
առաջ Նիշէ վարդապետին բաժինն էր,
ինչպէս եւ տրամաբանութիւնն ու հո-
գերանութիւնը որ առաջ Օրմանեան Սըր-
բազանէն կ'աւանդուէին:
Գիտութեանց եւ լեզուներու մէջ չեմ
կարծեր որ մէկ մէկ արժիւր ըլլան նոր-
ընծաները, բայց ինչ որ ազգային եւ ե-
կեղեցական դպրութեանց կը վերաբերի
լիով իւրաքանչեւ են: Մէկ մէկ բա-
նասէր ըլլալու սահմանուած են, աշխա-
տող, փնտռող, ուսումնասիրող, որոնք
հայ վարդապետութեան պիտի տան իր
նախնի մատենագրական համբաւը: Ի-
րենց քեզբը հայ գրականութեան կա-
րեւոր դէպքերը կ'ընդգրկեն: Տ. Բարդէն
իր քեզի շնիթ ընտրած է Նիշէն, Տ. Չա-
ւէն Օհան Օհանցի, Տ. Մուշեղ Գրի-
գոր Նարեկացի, Տ. Սիւրբա՝ Լամարո-
նացի, Տ. Ազան Գրիգոր Լուսաւորիչ,
Տ. Մաշիկ՝ Շարակաւը: Իրենց քեզբը
երեք մասէ կը բաղկանան, պատմական,
մատենագրական, վարդապետական:
Տակաւին աւարտած չեն, բայց մինչեւ
իսկ մէկ մասը պիտի լրացնեն, որպէս
իր կարենան գտնուող անոնք, Լուս եւ
կեղեցական նուիրապետութեան, հիմա
լոկ արեւանք են. իրենց քեզը անցը-
նելէն յետոյ է որ «վարդապետ» պիտի
ըլլան, բարին թէ՛ եկեղեցական եւ թէ՛
ուսումնական իմաստով:
* * *
Վարդապետը ունի հիմա 19 աշա-
կերտ: Ասանց հինգը հինգերորդ տարին
լրացուցած, վեցերորդը պիտի անցնեն
իրենց քեզբուն պատրաստութեամբ եւ
ազատ ուսումնասիրութիւններով:
Չորրորդ կարգը կը կազմեն երկու
ուսանող, որոնք այս տարի հինգերորդը
պիտի անցնին: Այս եօթն ալ սարկաւազ
են: Հինգը վարդապետ պիտի ձեռնադ-
րուին յառաջիկայ տարի, եւ երկուքը
1896ին:
Մնացեալ 12ը երրորդ կարգը կը կազ-
մեն: Լուս կանոնադրին, երրորդ կարգը
լրացնողները պէտք է ուխտագիր տան
կուսակցութիւնը ընդունելու՝ որպէսզի
կարենան շարունակել իրենց ուսումը,
եւ սարկաւազ ձեռնադրուին: Այդ
ուխտագիրը այն խոչընդոտն է որ սկա-
րները կը գայլեցնէ. անշրպեան է ան
աշխարհական եւ հոգեւորական կեան-
քին, իրաւամբ ուսկից ցատեցու հա-
մար գորաւոր կամը անհնալու է: Անց-
եալ տարի, ինը հոգիէն մէկը միայն
ուխտագիր ստորագրած եւ սարկաւա-
զութիւն ընդունած է. իսկ մնացեալները

իր թողած դացած են: Այս տարի, 12էն
քանիսն պիտի մնան: Լուսներ կան թէ
ոչ ու: Եւ այս խնդիրը ամենէն աւելի
կը մտածեցնէ հիմա Վարդապետին խնա-
մակալութիւնը: Աշակերտներուն մէջ տի-
րոջ դադաւարը ան է որ Վարդապետին
հինգերորդ տարին լրացնել յետոյ միայն
ազատ ըլլան եկեղեցականութիւնը ըն-
դունելու: Մանր խնդիր մըն է ասիկա,
որուն համար մօտեւս որոշում պիտի
տրուի:
Ինչպէս կը տեսնուի, Վարդապետին
մէջ տրուած ուսումը եւ ուղղութիւնը
այնպէս չէ որ աշակերտին հոգին թմբե-
ցնէ, միտքը ընդարմացնէ, այնպէս որ
մեղրամոմ մը ըլլայ ան մեծաւորին ձեռ-
քը ուզած կաղապարը տալու անոր:
Վարդապետը սկիզբէն ի վեր 65 աշա-
կերտ մտած են, եւ 26 միայն մնացած:
18 էին որ մտան առաջին տարին, եւ
անոնցմէ 7ը միայն վարդապետ ձեռնա-
դրուցան աշակերտին:
Կուսակցութեան ուխտը կը խրա-
չեցնէ աշակերտները:
Տասներորդ տարուած են որոնք ըն-
դունած են զայն, եւ եօթը աշակերտի
իրենց ուխտին լրումը վայելցնին:
Այս երկուշարթի առտու կանուխ,
ժամը 10:15ին, տեսայ գիրքնք որ Աստ-
ուածածին եկեղեցին կը մտնէին, ուր
պիտի մնան քառասուն օր, ծով պահե-
լով մինչեւ իրիկուն եւ ան տեսն ալ
իր անունը աննկող քիչ մը լուրբա
կամ պուրջուր: Արեւը Արմաշի վանքին
շուրջը տարածուած հրաշալի շրջանկա-
րին վրայ կը հեղուր իր դուարթ պայ-
ծառութիւնը: Թոշուները կ'երգէին ի-
րենց սիրոյ ճառորդները: Կնիթիւնը
անուշ ու մտերիմ, իր ընդեր հրապարակները
կը թափէր դուրս, պարզ կնկան պէս Աս-
ղին, նոր վարդապետները, իրենց սեւ վե-
ղարներուն տակ, կ'երթային միտել խո-
րանին ետեւ: Աստուծոյ անդամ մը կ'ու-
նենար, մտածելով այն ընդեր ընդացած
ստանդարտ որոնք խաթարած են ընտե-
թեան կարգը եւ օրէնքները, Լ. Բ.

ՎԱՐԴԱՊԵՏ ԸԼԼԱՆՈՒ ՀԱՍԱՐ

Բ. ԲԱՀԱՆԱՏԱԿԱՆ ՁԵՆՈՒՄԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
ԵՒ

ՎԵՂԱՐԻ ՏԵՂԵՈՒԹՅՈՒՆ

Հետեւեալ առտու, կիրակի, կատար-
ուցան ջահանայի ձեռնադրութեան ա-
րարողութիւնը: Օրմանեան եպիսկոպոս
զգեստաւորեալ եւ հանգիստը կերպով
վերաբանէ իշաւ եկեղեցի՝ վարդապե-
տներ, տարկաւազներ ու դպիրներէ ա-
ռաջնորդուած եւ Պատարագի մտնելէ
անմիջապէս առաջ կատարեց ձեռնադ-
րութեան եւ օծման արարողութիւնը:
Դարձեալ, առջի իրիկուն պէս, ընծա-
յացուներ Տ. Նիշէ վրդ. Դուրեանի եւ
առաջնորդութեամբ եկան եկեղեցի եւ
խորանին ծայրը գլուխին խոնարհած ու
ծնրադիր կեցան, ու վարդապետը խօսքը
եպիսկոպոսին ուղղելով՝ ըսաւ. «Հայր
սուրբ, խնդրէ ի ձէն մայրս մեր սուրբ
եկեղեցի՝ զի զսարկաւազեան զորս ըն-
ծայէ զի ձեռնադրուցան մեզ ի ջահա-
նայ»:
Եպիսկոպոսը. — Եւ դիտէ՛ք զի ար-
ժանաւոր են, թէ որպէ՛ս կամ զիմա՛րդ
ունին քաղաքավարութիւն եւ թէ ո՛ր-
քան ունին իմաստութիւն եւ սրբութիւն:
Վարդապետը կը վկայէ թէ ամենէն
ալ պէտք եղածին չափ ունին:
Մերկութիւնը կը բերեն եպիսկոպոսին
առջեւ որ ամենուն գլխին վրայ խաչա-
կնքելով աղօթքներ կ'արտասանէ եւ
յետոյ վարդապետները զանոնք կը փա-
խաղարին խորանին առջեւ, երեսին զէպի-
սկոպոսը զարմարեցած: Եւ ձեռքերին
զէպի վեր բարձրացուցած, ինչ զիմա՛րդ
կը նշանակէ թէ ալ բոլորովին կը հրա-
ժարին աշխարհային իրելէ ու ինքզինքը

Քննիչ Արամ Էֆենտի : Այդ յանձնաժողովին պիտի աշխատակցի նաեւ թղթա-տարական անօրէն Վէհայի Էֆենտի :

ԷՐԷՑԼԻԻ ՀԱՆՔԵՐԸ : Մեծ-Եպար-գոսը նկատողութեան առած է Էրէյիի հանքերուն համար պատրաստուած ծրա-գիրը :

ՀԱՆՈՒՅՈՒԹԻՒՆ : Այսօր Սէօքէ քառասուն Պորան դիւղին Տերիմ ա-նուն տեղը հնարաւորութիւններ կայա-րելու համար երկու տարուան պայմա-նաժամով արտոնութիւն տրուած է Ֆը-րանսացի Պ. Հոլալէի :

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻՆ : Արքայի օր-ուան նիստերը պիտի դադարեն ամառուան պատճառաւ :

ՁԱՆԱԶԱՆ ԴԷՊԵՐ

Միջամտեան հետեւանցները . Եր-կուշարթի իրիկուն Գումարու Աւետիս անունով կառապան մը կնոջը հետ կուրի բնուած էր խափու խմելու առ-թիւ . վէճը երբ սաստկացաւ, Աւետիսի անբնական երեսնորդ անուն երիտասարդը որ հոն կը գտնուէր միջամտեց, Աւետիս եւ Երեսնորդ սկսան կուրիլ . այս վերջինս դառնալով մը քաշելով Աւետիսին վարը խո-թեց, Երեսնորդ ձեռքակալուեցաւ :

—Մովի կուր . Երկուշարթի գիշեր ուրիշ ոճի մը ալ Պալաթի կողմը գոր-ծուեցաւ . Կոչկալար հրեայ մը եւ լուց-կի ծախող հրեայ մը կուրի բնուեցան, Կոչկալարը դառնալով հարուածով ծանրա-պէս վիրաւորեց իր հակառակորդը որ նոյն գիշերը մեռաւ : Ոճրագործը բնուե-ցաւ :

—Փլուզում . Երկուշարթի գիշեր Այա-Փաշայի կողմը հին տուն մը փլաւ : Փր-կաւորներուն տակ մնացին Սիտիւ ու Ճաթիւն անունով երկու աղջիկ որոնք թեթեւ վէճով ազատեցան :

—Մառնի գլորում . Ռուբէն անուն աղայ մը Մարգիգիւղ թիկնի մը վրայ ելած էր թուր փողուելու, դժբաղդա-բար սխալ շարժում մը ընելով վար ին-կաւ ու անմիջապէս մեռաւ :

—Կոյի մը աղիսներ . Երկուշարթի Գամբանու անունով կոյր մը Գուրուշէ-մի Գուրուշ Երեսնորդի բակին սան-դուկներէն իջնելու պահուն սխալ քայլ մը առաւ եւ քայլի մը մէջէր բարձրու-թեան վար ինկաւ : Խնդրեցին մէկ ձեռքն ու ոտը կտրեցան :

ԱՆՍՈԼՈՒԹԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ Ա. Զ. Դ.

Տնօրէնութիւն կը ծանուցանէ հասա-րակութեան թէ ընտանեկան տոմսակե-րու համար ճամբորդներուն թիւ 7 բացա-րիկ եւ առօրինակ սակարկոյցը ոչ միայն կիրակի, այլ եւ ուրբաթ օրերը ի գործ պիտի դրուի :

Տնօրէնութիւն
Հայտարարութիւն, 17/29 յունիս 1895

ՍԻԿԱՐԻ ԹՈՒՂԻ
Առողջութեան անվնաս սկիզբով թուղթ փնտրողները գործածելու են «ՊՈՒՄԱ-ՇԻ» կոչուած թուղթը, որու կախարչին վրայ արեւ մը կայ մէջ տեղը BON բա-ռով եւ կը գտնուի ամէն ծխալոյսովի քով :
9-50

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՔ ԳԱՐԼԸՄԱՆ ԵՆ ՊԼՈՒՄՊԵՐԿ

Կալաթա, Պոլսի Միլիթ խան Օսմ. Թղթասան վրայի յարկը
ՄԱՍՆԱՃԻՂ
Բերա Մեծ-Փողոց թիւ 362 եւ 364 (Սէք Սեքոնի Նիկողեյի ղեկավար)
Եւ Սթամբուլ Չորագի խան, Հալիմ եւ Մացա զրդի վաճառատան վրայ

Այս մասնաճիւղը զոր հաս-տատուեցին մասնաւորապէս մեր Բերայի եւ չլիւկայից յաճախորդաց փափաքանաց պատասխանելու համար, կը պարտաւորուի մեր Կալաթայի կեդրոնական տան ամէն տե-ւակ ապրանքները եւ ի մաս-նաւոր զորագործի վերա-բերեալ ընտիր ընտիր ա-ւարկները միշտ պահելով մեր սկզբունքն աճան ծա-խել շատ ծախելու համար : Մեր Պրիւիի եւ Վիեննայի գործարանները, ինչպէս նա-ղը Բարիի եւ Լոնտոնի տոնները ամէն կերպիւ կը դիւրացնեն մեր գործարան-թիւնները մեզ հայրաթիւ-րով աճան եւ յաւ ապրանք-ներ ամենուէն հեռ մրցելու կարող :

ՀԱՆԱԹԻՈՑ ԳՈՐՍԱ

20րէյարթի 21 թուին	
Ընթացի փոխաւարկաց	
Երբ ունի Լոնտոնի վրայ	110 75
Բարիի	22 85
Փոխաւարկ	
Բացաւոր	28 27 1/2
Գոյաւոր	28 28 1/2
Թանկիւրթ Օսմանի	
Երբ ունի	97
Ընթացի Մեծ-Երեսնորդ	
Երբ ունի Սէքի A.	64 75
» B.	44 50
» C.	28 15
Բաժնետէ	
Բաժնի երկարութիւն	ժր. 154 50
Բաժնի լայնութիւն	սկի. 11 05
Օսմ. Ապրանքագ. Ընկերութեան սկի.	21 3
Օսմ. Ապրանքագ. Ընկերութեան սկի.	8 20
Սիւրբի	3 20
Քիւրի Ժնեպի ՕՍՄ.	11 24

Ընթացի Գումար	
Յոմ. սկի. 100	20 87 38
Մէկ 108 44	10 44 15
Մէկ 103	10 107 21
Մէկ 96	10 91 07
Մէկ 18	10 51 31
Մէկ 6	10 8 37

Հարաւային Աֆրիկէի Ռաբիտալի բաժնետոմսեր Գինը ու ծախքը հոս Առանց ու եւ ծախքի Croesus deep, West Rand Mines, Sheba. British S. A. (Chartered) Transvaal Consolidated etc. etc. Ա. ՃԱՐՄԱ Փոխաւարկութեան Միջնորդ Գ. Պոլիս

ՕՍՄ. ԸՆԴՀ. ՊԱՐՏԻՎԱԶՈՒԹԻՒՆ Ա. Զ. Դ.

Ընդհ. տնօրէնութիւնը Պրուսայի շե-րամարտական վարժարանի Ա. եւ Բ. տարիներու աշակերտներուն կը ծանու-ցանէ թէ յիշեալ վարժարանի շերամա-րտական ներկայ տարուան երկրորդ չորանի պիտի բացուի յառաջիկայ օգոս-տոս 23/4 չորեքշաբթի օր : Աշակերտնե-րը պէտք է դարձող ներկայանան այս Բաժնետոմսին :
Գ. Պոլիս, 10/23 յունիս 1895

ԱՆԱ ԴՈՒՐ ԷՅՖԷԼ

ԴԱՄԱՆՈՍ ԱՅՄԱՐԻՍԻՍ
Պոլիս, Երեւոյի փողոց, 26
Ֆինսիւն խանի ղեկավար

Այս վաճառատունը ի գոհունակու-թիւն իր յաճախորդաց ամէն ծախսի յարմար ընտիր ապրանքներ (թոխածիկ) Երեսնորդի գլխաւոր գործարաններէն ուղ-ղակի բերել կուտայ :

Երեսնորդի Վալենտին եւ Վոլան Թան-թիւններու զանազան տեսակները եւ Թանթիւն Բոլիւններ, մուսուլ, Թաւշայ . ֆասոնէ եւ ֆանթէի ժապուէններ տե-ւակ տեսակ . պրօք ձեռնակ եւ գունա-ւոր . սեւ, պունտուր, մետաքսեղէն եւ ոսկեզօծ բաժանիքի եւ քոլիւններ, մետաքսեղէն . բոնի գունաւոր, պարզ եւ բանուած . ձեռնոց կաշի եւ մետաք-սէ . հովաճար ընտիր տեսակ . առողջա-պահութեան վերջին տեսակներով պա-րաստուած ձեւաւոր գործեր :

Արանց եւ կանանց օժտի (ճիւղ) համար պրօքով բանուած ձեռնակեղէ-ններ . չապիկ, ֆանթէյ, գուլպայ, մե-տաքսեղէն թաշկինակ, ֆիշի բրդէ եւ մետաքսէ, Ժիւիֆօն եւ Ժիւիֆօն . եւ այլն եւ այլն .
ԳԻՆԵՐԸ ԽՈՍՏ ՉԱՓԱՌՈՐ

ՀԱՌԻՍԻՍ ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ ԳԱՆՆԻԿ ԵԱՆՏԸՋԵԱՆ

Ե. ԻՐ ՄԵՆԵԱՆ
Ի վաղուց անտի իր վաճառքներու զգուշութեամբ հանրածանօթ սոյն թանկ Երեսնորդի Գումարու խանէն փո-խաւորուած է Պոլիս, Մահմադ յաշ-մի մօտ, Սուլթան Համաժ Զէյն-Սարաջին Բօփալեան խան Ա. յարկ թիւ 18, 20, 22 եւ 24 վաճառատունները :
Վերջորեքս Վերջորեքսներուն մէջ զաւարտ եւ յանձնարարուած ու եւ շերամիկ համաժայն ամէն տեսակ հա-ջողութեան եւ կերպաներ կը գտնուին, զոր Երեսնորդի բերուած պատրաստ հա-ջողութեան եւ կերպան ներքեան եւ Կիւր առ հարկը համաժայնութեամբ զաւաթ զնով կը վաճառուին : Այդ վա-ճառատան տեսքը նախապէս է միջոց ի Պոլիս եւ Կալաթի վաճառուած Կալաթներուն ու կերպաններուն հետ թէ աճանութեամբ եւ թէ տեսակի աշ-խուշութեամբ : Կը խնդրուի արդոյ Հա-ջողութեան որ նոյն միջնորդները չիմեղով անձամբ տեսնէ ու հասկնայ վաճառուած նիւթերու աճան գինն ու լաւ տեսակը :

Եմէն լեզուէ ԵՐԱՐԵՐԱԿԱՆ ՄԱՋԱԶԻ ԶԱՅՆԻՔԻ ՏՊԱՐԱՆ

ԶԱՅՆԻՔԻ ՏՊԱՐԱՆ

ՆԱԽԱԿԱԳԼՈՒԹԻ

Տպարանը բաց է ամէն օր մինչեւ գիշերուան ժամ 3, ինչպէս նաեւ կիրակի եւ sol օրերը .

ԲԻՆԹՈ ԱՄՐԱՄ ԵՒ ԸՆԿ. Կ. Պոլիս, Բիւրօ Ամրամ խան

Սոյն հանրածանօթ վաճառատան մէջ կը գտնուին ներքաններ, փայլուն հորթե-նիներ, անփայլ ալճներ, եւ կոչկալար-ներու ու կառաւորներու համար ամէն տեսակ կաշիներ ու մորթեր, ամէն զն ալ ֆրանսական եւ իտալական առաջնա-կարգ գործարաններէ ելած եւ անմրցելի կերպով աճան :

ՖԵՔԻԻԼ ՊԼՈՔ

TOMBLAINE

FEUILLE BLOCH

Ամենքն քնան եւ ամենքն համոզ

ՏՊԱՐԱՆԻԹԻՒՆ «ՀԱՅՐԵՆԻՔ»

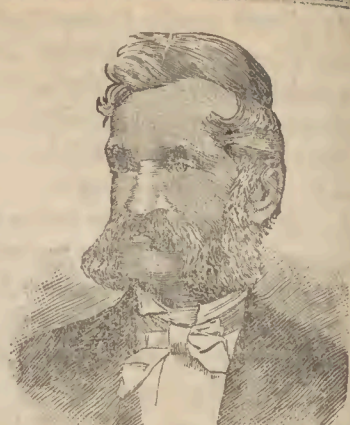
ԱՅԵՐԻ ՍԱՆԱԲԱՐԻԼԼԱ

արեւմտեան մեծագոյն մաքիչ գործարար եւ ուժեղ կազմակերպ

Ամէն տեսակ աշուղները կ'անհետա-ցնեն, մորթի վերջերի կը բուժէ, սպա-սած ոլմա կը վերանորոգէ եւ հիւանդու-թեան բոլոր տարրերը կը վանէ : Անոնք որ անարարութեան, ընդհանուր տկա-րութեան կամ ապականեալ արիւնէ ա-ռաջ եկած ու եւ տկարութեան ունին, Այերի Սաւաթարիլա գործածելու են : Տկարի ուժ կ'աւելայ եւ ընդհանուր մար-մինը կը զօրացնէ : Կերակուրները անդա-րար, ըզուր կազդուրի եւ կանաք ա-խորժելի կ'ընէ :

ԱՅԵՐԻ ՍԱՆԱԲԱՐԻԼԼԱ

մեծագոյն վաճառութեան արժանացած է աշխարհի մեծ ցուցահանդէսներուն մէջ :

Կը գտնուի զեղազորներու եւ զեղա-վաճառաց ըով : Ընդհանուր միջնորդ Տր. Այերի զեղերուն Պ. Էմա. Բարու-նայի անգլիական վաճառատունը, 95 եւ 97, Երեսնորդ Գալաթի, Վոլանթի պահականոցին մօտ :

Ստորագրեալ, Ստորագրեալ Զագը Է. Բնակեալ ի Պոլիս, Տօմապահէ, Թիւ 25, կը վկայեմ որ իմ պարիս ի վեր շնորհակալեմ տառապելով ամեն համարաւոր բժշկներուն զիմեցի եւ շատ անգամ վառեցի, բայց օգուտ մը չտեսայ, ընդհանուր հիւանդութիւնը օրէ օր սաստկացաւ : Ինչ ընկիւն չէի գիտէր, երբ դիպեալ ըստի մը բարեկամներ խորհող տուն ինձի որ զիմե վալանթ, Վոլ-տայի պահականոցին քով Թիւ 95-97 Պ. Էմա. Բարունայի անգլիական վաճառատունը : Զն ծախու-ած ԲՈՒՆԵԼԻ ԱՆԻՍԵԼԻ ՊԼԱՍՄԱՐ Գործածելի եւ երբ ամէն կատարելապէս բժշկուեցայ, եւ զոյ-հրատարակելով մարգարիտայն պատր մը կը համարիմ ինձի :
Կ. Պոլիս, 4 ապրիլ 1892

Ստորագրեալ ԷՍՏԱՏԱԶԱԳԻԿ
Ընդհ. Մեքանոյ Էմա. Բարունայի անգլ. վաճառատունը Կալաթ, Վոլանթի փողոց, Թիւ 95-97
Կը գտնուի նաեւ բոլոր լաւ զեղարանները եւ զեղավաճառաց ըով :

ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ ՏՈՔԹԵՐ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՎԿՅՅԱԼ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՍԱՆԱԲԱՐՈՅԹ ԴԱՄԱՐԱՆ (ՀԱՄԱՏԱՅԱԾ ԹԱՄԻՆ 1852)

Կը ծանուցանեն արդոյ հասարակութեան թէ փակելով Պոլսոյ (Պահէ-Գաթա) քաղաք, վերջապէս հաստատուած են իրենց Բերայի մասնաճիւղը Թիւ 396 Սե-ֆորդ (Եմանի Կարեւորաւոր վրայ յարկը ճիշդ Զուպուրեան գործարանայ քէն) եւ ըստ առաջին նորահար գործիքի մը միջոցաւ ամենասատկի ցաւի-տեղայն գտնուած ակաւները մէկ անգամեւ վաճառեալէս կը լեցնեն . ցաւով ք-մի եւ բուժուած փառաւորեալ :

Գաւազնիւցի յաճախորդը կրնայ զիմե նաեւ իրենց բնակարանը Թիւ 1 կի-տակէի փողոց, ամէն օր առաւօտէն մինչեւ կէս օր :
Թիւ 396 Սե-ֆորդ Բերա . Թիւ 1 Խիւօթիլի փողոց Գաթա

ԱՆՄՐՏԵԼԻ ԱՌԱՋ ԾԱԽԵԼ ՇԱՏ ԾԱԽԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԿՈՇԱԿԱՐ ԴԱՄԱՆՈՍ ՓԱՓԱՋԵԱՆ

Մահմադ Փաշա Թ. 211. եւ Գաթաի Գաթաի խանի անկիւնը Թ. 9

Սոյն կոշիկարատունը որ քան եւ հիւր տարիներ ի վեր արեւմտեան համար աս-ժած ինքնուրոյն շուկայի հաս-տատութեան համարուած յա-հաճ է, մեծ քանակութեան գաղափար ամենալաւ առ-քաններէ ամէն ձեռքի եւ ու-մէն չափու կոշիկներ ունի, նաեւ չափու վրայ կոշիկներ կը լինէ, եւ ամէնէն նոր-ճաշակ եւ դժուարաճաճ զե-նոյններ իսկ ամենայնիւ ի գոհացնէ :

Ապրանայ եւ արեւմտ ռաբարութեամբ անգլու-թեան արեւմտեան արդէն յայտնի ին

K.O.N.I.A.K

AGNON EK

ΣΤΑΦΥΛΩΝ

BRAB. OLYMPIA 1875 & 1888

BRAB. ΣΙΚΑΓΟ 1893

BRAB. ΠΑΡΙΣΙΟΙ 1889

BRAB. ΣΙΚΑΓΟ 1893

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

ΑΔΕΛΦΩΝ Μ. ΜΠΑΡΜΠΑΡΕΣΟΥ

ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

Այս տունը, որ կը շարունակուի արդեօց յորդի, հիմնուած է 1840ին : Այս քրեանքը չոր խաղողի դուռ ու անար-ժողութիւնն է, զոր կ'երաշխաւորեն երկար փորձերը, քրեանկին հմութիւնը եւ այն պատճառաւ մրցանակները, որոց արժանացած է 1875 եւ 1888 ի Յունական ցուցահանդէսներուն, 1889 եւ Բարիկ ցուցահանդէսին եւ 1893 ի Շեֆալի շուկային :